

USTAWA

z dnia .....

o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu

Art. 1. W ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2015 r. poz. 625 oraz poz. 1893) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) warunki i tryb wprowadzania do obrotu środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych;”,

b) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) stosowanie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych w rolnictwie;

5) zapobieganie zagrożeniom zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska, które mogą powstać w wyniku przewozu, przechowywania i stosowania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych;”;

2) w art. 2 w ust. 1:

a) w pkt 4 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„- przeznaczone do rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby;”,

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) nawozy organiczne - nawozy wyprodukowane z substancji organicznej lub z mieszanin substancji organicznych oraz komposty, w tym także komposty i nawozy wyprodukowane z wykorzystaniem dżdżownic;”,

c) po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) produkty biogazowe – płynne lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 925);”

d) w pkt 13 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) oferowanie w celu zbycia, sprzedaż oraz inną odpłatną albo nieodpłatną formę zbycia nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego przez:

- producenta - w przypadku nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego, wyprodukowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- importera - w przypadku nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, przywiezionych z terytorium państw trzecich,
- producenta lub inny podmiot wprowadzający nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;”

3) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2

Obrót nawozami, środkami wspomagającymi uprawę roślin oraz produktami biogazowymi”;

4) w art. 3:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do obrotu można wprowadzać:

- 1) nawozy powstałe ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, przy czym nawozy te nie mogą być oznaczane znakiem „NAWÓZ WE”;

2) nawozy odpowiadające, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 12 pkt 5, typom wapna nawozowego, w których zanieczyszczenia nie przekraczają dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń;

3) nawozy naturalne, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009;

4) produkty biogazowe, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009, o zadeklarowanych przez producenta składnikach pokarmowych:

a) otrzymane z nawozów naturalnych lub biomasy roślinnej lub z ich mieszanin, pochodzących wyłącznie z produkcji rolniczej,

b) otrzymane z innych substratów niż te, o których mowa w lit. a, wykorzystywanych do produkcji biogazu rolniczego, lub ich mieszaniny z substratami, o których mowa w lit. a,

c) które nie zawierają zanieczyszczeń, z wyjątkiem rodzajów zanieczyszczeń dopuszczonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11a,

d) w których nie są przekroczone dopuszczalne wartości zanieczyszczeń, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11a.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Deklaracja, o której mowa w ust. 1 pkt 4, zawiera informację o zawartości procentowej (m/m):

1) substancji organicznej w suchej masie;

2) azotu całkowitego (N);

3) fosforu (P) w przeliczeniu na pięciotlenek fosforu (P_2O_5) ogółem;

4) potasu (K) w przeliczeniu na tlenek potasu (K_2O) ogółem.”,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Nawozy naturalne i produkty biogazowe mogą być zbywane do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby wyłącznie na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

4. Umowę, o której mowa w ust. 3, strony przechowują co najmniej przez 3 lata od dnia jej zawarcia, a w przypadku umowy zawartej na okres dłuższy niż 3 lata, co najmniej przez okres trwania umowy.”;

5) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Nawozy i środki wspomagające uprawę roślin mogą być konfekcjonowane. Konfekcjonowanie odbywa się wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody producenta nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin i po uzgodnieniu z tym producentem rodzaju opakowań stosowanych do konfekcjonowania.

2. Na opakowaniu lub etykiecie dołączonej do nawozu wprowadzanego do obrotu, a w przypadku nawozu luzem - w dokumentach, które się przekazuje nabywcy, umieszcza się wyłącznie:

1) informacje umożliwiające identyfikację nawozu, obejmujące:

- a) napis o treści „nawóz powstały ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE””, z wyszczególnieniem tych typów - w przypadku nawozów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1,
- b) określenie typu wapna nawozowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2,
- c) numer pozwolenia - dla nawozów, o których mowa w art. 3 ust. 2,
- d) dane o deklarowanej zawartości składników pokarmowych,
- e) dane dotyczące formy lub rozpuszczalności składników pokarmowych,
- f) nazwę handlową nawozu, jeżeli została nadana,
- g) skład surowcowy, z którego został wytworzony nawóz, wskazujący procentową ilość i rodzaj odpadów lub produktów ubocznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. poz. 21, z późn. zm.¹⁾), o ile zostały użyte do jego produkcji,
- h) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres:

- producenta - dla nawozu wyprodukowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- importera - dla nawozu przywiezionego z terytorium państw trzecich,
- producenta lub innego podmiotu wprowadzającego nawóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - dla nawozu wyprodukowanego lub wprowadzonego do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

2) informacje o:

- a) masie netto nawozu,
- b) okresie przydatności nawozu do stosowania,

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1238 i 888, z 2014 r. poz. 695, 1101 i 1322 oraz z 2015 r. poz. 122, 87, 1688, 933, 1045, 1688 i 2281.

c) sposobie stosowania i przechowywania - dla nawozów, o których mowa w art. 5;

3) instrukcję stosowania i przechowywania nawozu - dla nawozów, o których mowa w art. 4 ust. 1.

3. Na opakowaniu lub etykiecie dołączonej do środka wspomagającego uprawę roślin wprowadzanego do obrotu, a w przypadku środka wspomagającego uprawę roślin luzem - w dokumentach, które się przekazuje nabywcy, umieszcza się wyłącznie:

1) informacje umożliwiające identyfikację środka wspomagającego uprawę roślin, obejmujące:

a) numer pozwolenia – środków wspomagających uprawę roślin, o których mowa w art. 4 ust. 1,

b) określenie wymagań jakościowych,

c) nazwę handlową środka wspomagającego uprawę roślin, jeżeli została nadana,

d) skład surowcowy, z którego został wytworzony środek wspomagający uprawę roślin, wskazujący procentową ilość i rodzaj odpadów lub produktów ubocznych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, o ile zostały użyte do jego produkcji,

e) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres:

- producenta - dla środka wspomagającego uprawę roślin wyprodukowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- importera - dla środka wspomagającego uprawę roślin przywiezionego z terytorium państw trzecich,

- producenta lub innego podmiotu wprowadzającego środek wspomagający uprawę roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - dla środka wspomagającego uprawę roślin wyprodukowanego lub wprowadzonego do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

2) informacje o:

a) masie netto środka poprawiającego właściwości gleby oraz stymulatora wzrostu,

b) minimalnej masie netto podłoża do upraw,

c) okresie przydatności środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu do stosowania,

d) sposobie stosowania i przechowywania - dla środków wspomagających

uprawę roślin, o których mowa w art. 5;

3) instrukcję stosowania i przechowywania środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu - dla środków poprawiających właściwości gleby albo stymulatorów wzrostu, o których mowa w art. 4 ust. 1.

4. W dokumentach, które się przekazuje nabywcy produktu biogazowego umieszcza się wyłącznie:

1) informacje umożliwiające identyfikację produktu biogazowego, obejmujące:

a) nazwę handlową produktu biogazowego, jeżeli została nadana,

b) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta,

c) deklarowane przez producenta zawartości procentowe (m/m):

- substancji organicznej w suchej masie,

- azotu całkowitego (N),

- fosforu (P) w przeliczeniu na pięciotlenek fosforu (P_2O_5) ogółem,

- potasu (K) w przeliczeniu na tlenek potasu (K_2O) ogółem,

d) skład surowcowy, z którego został wytworzony produkt biogazowy, wskazujący procentową ilość i rodzaj odpadów lub produktów ubocznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, o ile zostały użyte do jego produkcji;

2) informacje o masie netto produktu biogazowego.

5. Informacje, o których mowa w ust. 2 - 4:

1) sporządza się w języku polskim;

2) w przypadku nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin pakowanych w opakowania jednostkowe, umieszcza się w widocznym miejscu, w sposób trwały i zapewniający ich czytelność.

6. Informacje określone w ust. 2 pkt 1 lit. f i h i w ust. 3 pkt 1 lit. c i e, a także, w przypadku nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby oraz stymulatora wzrostu, instrukcję stosowania i przechowywania podaje się oddzielnie od innych informacji wymienionych w ust. 2 albo 3.

7. Na opakowaniu nawozu oraz środka wspomagającego uprawę roślin może być umieszczone imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwa oraz siedziba i adres dystrybutora tego produktu.

8. Etykiety dołączone do nawozu oraz środka wspomagającego uprawę roślin mocuje się w taki sposób, aby pozostały one tam, gdzie zostały zamocowane niezależnie od zastosowanego systemu zamknięcia opakowania, a jeżeli do zamknięcia opakowania użyto plomby, podaje się na niej informacje określone

odpowiednio w ust. 2 pkt 1 lit. h albo w ust. 3 pkt 1 lit. e.

9. W przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych luzem jeden egzemplarz dokumentów, w które się je zaopatruje, zawierający informacje określone w ust. 2, 3 lub 4, dołącza się do nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu biogazowego w sposób zapewniający dostęp do tych informacji.

10. Nawozy oraz środki wspomagające uprawę roślin w postaci płynnej mogą być wprowadzone do obrotu, jeżeli są do nich dołączone informacje o temperaturze, w jakiej przechowuje się nawóz albo środek wspomagający uprawę roślin, a także o środkach, jakie podejmuje się, aby zapobiec wypadkom podczas ich przechowywania.

11. Na opakowaniu lub etykietce dołączonej do nawozu oraz środka wspomagającego uprawę roślin wprowadzonych do obrotu, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów biogazowych luzem - w dokumentach, w które się je zaopatruje, umieszcza się także informacje wynikające z przepisów odrębnych.

12. Znakowania nawozów organicznych, organiczno-mineralnych, środków poprawiających właściwości gleby, stymulatorów wzrostu i podłoży do upraw, produktów biogazowych, które zostały wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych, lub zawierają w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, dokonuje się w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009.

13. Przepisów ust. 1-11 nie stosuje się do nawozów naturalnych.”;

6) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zanieczyszczeń i ich dopuszczalne wartości, występujące w produktach biogazowych, mając na względzie zapewnienie ochrony zdrowia ludzi lub zwierząt, lub ochrony środowiska.”;

7) tytuł rozdziału 3 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 3

Stosowanie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin
i produktów biogazowych”;

8) art. 17 i 18 otrzymują brzmienie:

„Art. 17. 1. Stosuje się wyłącznie nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty biogazowe, które zostały dopuszczone do obrotu na podstawie art. 3 ust. 1 i 2, art. 5 lub rozporządzenia nr 2003/2003.

2. Nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty biogazowe stosuje się w sposób, który nie zagraża zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku.

3. Nawozy organiczne, organiczno-mineralne, mineralne nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki poprawiające właściwości gleby oraz stymulatory wzrostu, stosuje się zgodnie z instrukcją ich stosowania i przechowywania.

Art. 18. 1. Podmiot, który prowadzi chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior:

1) posiada plan nawożenia opracowany zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej, na podstawie składu chemicznego nawozów oraz potrzeb pokarmowych roślin i zasobności gleb, uwzględniając stosowane odpady, środki wspomagające uprawę roślin i produkty biogazowe;

2) może do 30% gnojówki i gnojowicy zbyć w sposób określony w art. 3 ust. 3, a pozostałą ilość przeznacza do produkcji biogazu rolniczego lub zagospodarowuje na użytkach rolnych, których jest posiadaczem i na których prowadzi uprawę roślin.

2. Do podmiotu, o którym mowa w ust. 1, który nie zagospodarowuje gnojówki i gnojowicy na użytkach rolnych, których jest posiadaczem nie stosuje się ust. 1 pkt 1.

3. Podmiot nabywający nawóz naturalny do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby, od podmiotu o którym mowa w ust. 1, opracowuje, w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, plan nawożenia, spełniający wymagania określone w ust. 1 pkt 1, jednak nie później niż do dnia rozpoczęcia stosowania nawozu naturalnego.

4. Okręgowa stacja chemiczno-rolnicza, zwana dalej „okręgową stacją”, wydaje opinię o planie nawożenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3.

5. Za wydanie opinii, o której mowa w ust. 4, okręgowa stacja pobiera opłatę, która stanowi dochód budżetu państwa.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 1 i ust. 3, przekazują do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1, kopię planu nawożenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub ust. 3, wraz z opinią, o której mowa w ust. 4, w terminie 14 dni od dnia otrzymania tej opinii.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie opinii o planie nawożenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3, oraz sposób jej uiszczania, biorąc pod uwagę koszty ponoszone przez okręgową stację przy wydawaniu opinii.”;

9) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. 1. Zabrania się stosowania:

1) nawozów, środków poprawiających właściwości gleby oraz produktów biogazowych na glebach zamrzniętych powierzchniowo do głębokości 30 cm, zalanych wodą, nasyconych wodą albo pokrytych śniegiem;

2) nawozów naturalnych w postaci płynnej, nawozów zawierających azot (N) w postaci płynnej, produktów biogazowych w postaci płynnej oraz środków poprawiających właściwości gleby w postaci płynnej na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%, z wyjątkiem stosowania ich przy użyciu aplikatorów doglebowych;

3) nawozów naturalnych, produktów biogazowych oraz środków poprawiających właściwości gleby podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do nawożenia stawów wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb.

3. Za glebę zamrzniętą nie uznaje się gleby, która rozmarza co najmniej powierzchniowo, w ciągu dnia.”;

10) w art. 22 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szczegółowy sposób stosowania nawozów oraz produktów biogazowych, mając na względzie zapewnienie ochrony zdrowia ludzi lub zwierząt lub ochrony środowiska;”;

11) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 4

Przewóz i przechowywanie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych”;

12) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. 1. Nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin i produkty biogazowe, w postaci stałej, przewożone luzem, zabezpiecza się w sposób, który uniemożliwia ich rozsypywanie się, pylenie i zamknięcie.

2. Nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin i produkty biogazowe w postaci płynnej, przewozi się w zamkniętych i szczelnych opakowaniach, zbiornikach lub cysternach.

3. Nawozy organiczne, organiczno-mineralne, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe, które zostały wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych, lub zawierają w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, przewozi się w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009.”;

13) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. 1. Gnojówkę, gnojowicę oraz produkty biogazowe w postaci płynnej przechowuje się w szczelnych i przykrytych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej ich produkcji.

2. Nawozy naturalne inne niż gnojówka i gnojowica oraz produkty biogazowe w postaci stałej przechowuje się w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu i wód.”;

14) w art. 28:

a) w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) wykonywanie badań jakości nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów biogazowych;

4) wykonywanie ekspertyz i wydawanie opinii o zasobności gleb, składzie chemicznym roślin, nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów biogazowych, a także prawidłowym stosowaniu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów biogazowych;”;

b) w ust. 2 w pkt 1 dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) produktów biogazowych;”;

15) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 6

Nadzór i kontrola w zakresie nawozów, nawożenia, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych”;

16) art. 30 i 31 otrzymują brzmienie:

„Art. 30.1. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwana dalej „Inspekcją”, sprawuje nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i obrotem nawozami, nawozami oznaczonymi znakiem „NAWÓZ WE”, środkami wspomagającymi uprawę roślin i produktami biogazowymi w sposób określony w przepisach o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

2. W ramach sprawowanego nadzoru, o którym mowa w ust. 1, organy Inspekcji oraz upoważnieni pracownicy Inspekcji są uprawnieni w szczególności do:

- 1) wstępu na grunty;
- 2) dokonywania inwentaryzacji nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin i produktów biogazowych;
- 3) przeprowadzania kontroli w zakresie:
  - a) zgodności nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” z typami tych nawozów określonymi w rozporządzeniu nr 2003/2003,
  - b) spełniania przez nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE” i środki wspomagające uprawę roślin wymagań jakościowych oraz określonych, na podstawie art. 10 pkt 5 lub art. 11 pkt 5, wymagań, jakie powinny one spełnić w zakresie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń - dokonywanej na podstawie badań ich parametrów chemicznych, fizycznych, fizykochemicznych i biologicznych, wykonywanych w laboratoriach wskazanych w przepisach

- wydanych na podstawie art. 15 pkt 1 - dla nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” lub w okręgowych stacjach - dla pozostałych nawozów i środków wspomagających uprawę roślin,
- c) przestrzegania przepisów dotyczących obrotu nawozami, nawozami oznaczonymi znakiem „NAWÓZ WE”, środkami wspomagającymi uprawę roślin oraz produktami biogazowymi,
  - d) zgodności wapna nawozowego, do którego zalicza się wapno nawozowe zawierające magnez, z ich typami i szczegółowymi wymaganiami jakościowymi dla tych typów określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 12 pkt 5,
  - e) spełnienia przez produkty biogazowe deklarowanych zawartości składników pokarmowych, deklarowanej zawartości substancji organicznej oraz wymagań w zakresie rodzajów zanieczyszczeń i ich dopuszczalnych wartości, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11a, dokonywanej na podstawie badań ich parametrów chemicznych i biologicznych wykonywanych w okręgowych stacjach;
- 4) wstępu do obiektów, w których są przechowywane nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe;
- 5) nieodpłatnego pobierania do badań próbek nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych;
- 6) wstępu na teren nieruchomości, obiektów, lokali lub ich części, gdzie jest wykonywana działalność w zakresie produkcji biogazu rolniczego, a także żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępniania danych mających związek z przedmiotem kontroli.

Art. 31.1. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwy ze względu na siedzibę albo miejsce zamieszkania podmiotu wprowadzającego do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt biogazowy, zwany dalej „inspektorem”, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzi naruszenie wymogów, o którym mowa w art. 30 ust. 2 pkt 3, może, w drodze decyzji zakazać wprowadzenia do obrotu nawozu, nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu biogazowego;

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, inspektor stwierdza, że zakaz wprowadzenia do obrotu dotyczy:

- 1) nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, nienależącego do typów nawozów wyszczególnionych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003 lub

niespełniającego wymagań jakościowych dla danego typu nawozu określonych w tym załączniku lub

2) produktu biogazowego niespełniającego deklarowanych zawartości składników pokarmowych, deklarowanej zawartości substancji organicznej oraz wymagań w zakresie rodzajów zanieczyszczeń i ich dopuszczalnych wartości, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11a, lub

3) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego niezgodnie z warunkami określonymi w art. 3, lub

4) nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin niezgodnie z warunkami określonymi w art. 5.

3. Jeżeli wprowadzającym do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin jest podmiot mający siedzibę albo miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje inspektor właściwy dla województwa mazowieckiego.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.”;

17) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. Inspektor, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzi naruszenie wymogów, o którym mowa w art. 30 ust. 2 pkt 3, może, w drodze decyzji nakazać wprowadzającemu do obrotu lub innemu podmiotowi będącemu w posiadaniu nawozu, nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu biogazowego wycofanie go z obrotu.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, inspektor określa termin wycofania z obrotu oraz ilość nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego, jaką należy wycofać z obrotu.

3. Jeżeli wprowadzającym do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin jest podmiot mający siedzibę albo miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje inspektor właściwy dla województwa mazowieckiego.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.”;

18) art. 32-37 otrzymują brzmienie:

„Art. 32. 1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, zwany dalej „inspektorem ochrony środowiska”, przeprowadza kontrolę przestrzegania przepisów

dotyczących warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych w sposób określony w przepisach o Inspekcji Ochrony Środowiska.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, jest przeprowadzana:

1) na podstawie corocznej analizy ryzyka, sporządzanej przez inspektora ochrony środowiska albo

2) na wniosek zainteresowanych podmiotów.

3. Do kontroli podmiotów stosujących i przechowujących nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin oraz produkty biogazowe niebędących przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.²⁾), przepisy rozdziału 5 tej ustawy stosuje się odpowiednio.

4. Inspektor ochrony środowiska jest uprawniony do wykorzystania danych zgromadzonych w ewidencji gospodarstw rolnych, o której mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów rolnych, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2015 r. poz. 807 i 1419) dla potrzeb realizacji zadań określonych w ust. 1.

5. Dane, o których mowa w ust. 4, są udostępniane nieodpłatnie na wniosek inspektora ochrony środowiska.

6. Inspektor ochrony środowiska w ramach prowadzonej przez siebie kontroli może powierzyć wykonanie badań agrochemicznych okręgowej stacji.

Art. 33. 1. Inspektor ochrony środowiska, jeżeli podmiot prowadzący chów lub hodowlę nie posiada pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia, albo posiada plan nawożenia niespełniający wymagań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 1, nakazuje w drodze decyzji usunięcie uchybień w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku nieusunięcia uchybień, o którym mowa w ust. 1, inspektor ochrony środowiska, w drodze decyzji, wstrzymuje prowadzenie chowu lub hodowli zwierząt, o których mowa w art. 18 ust. 1, z uwzględnieniem zachowania dobrostanu zwierząt oraz potrzeby bezpiecznego dla środowiska zakończenia prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 266, 875, 1272, 1618, 1712, 699, 978, 1197, 1649, 1688, 1844 i 1268 oraz z 2016 r. poz. 615, 352, 868, 903 i 960.

Art. 34. 1. Inspektor ochrony środowiska, jeżeli podmiot prowadzący chów lub hodowlę stosuje nawozy naturalne niezgodnie z pozytywnie zaopiniowanym planem nawożenia, nakazuje usunięcie uchybień w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku nieusunięcia uchybień, o którym mowa w ust. 1, inspektor ochrony środowiska, w drodze decyzji, wstrzymuje prowadzenie chowu lub hodowli zwierząt, o których mowa w art. 18 ust. 1, z uwzględnieniem zachowania dobrostanu zwierząt oraz potrzeby bezpiecznego dla środowiska zakończenia prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 35. Inspektor ochrony środowiska zezwala, w drodze decyzji, na ponowne podjęcie prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt, o których mowa w art. 18 ust. 1, jeśli podmiot prowadzący chów lub hodowlę usunie naruszenia stanowiące podstawę do wydania decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 2 lub 34 ust. 2.

Art. 36. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza kontrolę w zakresie spełniania przez nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe, które zostały wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych, lub zawierają w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, wymagań określonych w rozporządzeniu nr 1069/2009, w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z 2015 r. poz. 266 i 470 oraz z 2016 r. poz. 1605).

Art. 37. 1. Kto wprowadza do obrotu:

- 1) nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, nienależące do typów nawozów wyszczególnionych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003 lub niespełniające wymagań jakościowych określonych dla danego typu nawozu w tym załączniku,
- 2) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe niezgodnie z warunkami określonymi w art. 3,

3) nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin niezgodnie z warunkami określonymi w art. 5

- wycofuje je z obrotu, na własny koszt, oraz wnosi na rachunek urzędu skarbowego, właściwego ze względu na siedzibę albo miejsce zamieszkania podmiotu wprowadzającego do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt biogazowy, opłatę sankcyjną stanowiącą 100% kwoty należnej za sprzedane nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe, a w przypadku innej formy zbycia nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin, lub produktów biogazowych

- 100% wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub którą mógłby uzyskać za wprowadzone do obrotu nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe.

2. Inspektor wydaje decyzję, w której stwierdza:

1) wprowadzenie do obrotu nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, nienależącego do typów nawozów wyszczególnionych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003 lub niespełniającego wymagań jakościowych dla danego typu nawozu określonych w tym załączniku lub

2) wprowadzenie do obrotu nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego niezgodnie z warunkami określonymi w art. 3, lub

3) wprowadzenie do obrotu nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin niezgodnie z warunkami określonymi w art. 5

- oraz określa termin jego wycofania z obrotu, ilość wprowadzonego do obrotu nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego oraz wysokość opłaty sankcyjnej, o której mowa w ust. 1.

3. Jeżeli wprowadzającym do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE” lub środek wspomagający uprawę roślin jest podmiot mający siedzibę albo miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

1) opłatę sankcyjną, o której mowa w ust. 1, wnosi się na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście wykonuje swoje zadania;

2) decyzję, o której mowa w ust. 2, wydaje inspektor właściwy dla województwa mazowieckiego.

4. Inspektor przekazuje właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego ostateczną decyzję, o której mowa w ust. 2 i 3.

5. Jeżeli obowiązek wniesienia opłaty sankcyjnej wynikający z ostatecznej decyzji,

o której mowa w ust. 2 lub 3, nie został spełniony, właściwy naczelnik urzędu skarbowego zawiadamia inspektora, który wystawia tytuł wykonawczy stanowiący podstawę do przymusowego ściągnięcia tej opłaty w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

19) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot wprowadzający do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem "NAWÓZ WE", środek wspomagający uprawę roślin lub produkt biogazowy wnosi opłaty za przeprowadzenie przez Inspekcję czynności kontrolnych i przeprowadzenie badań laboratoryjnych, jeżeli w wyniku tej kontroli stwierdzono, że:

- 1) nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE” albo środki wspomagające uprawę roślin nie spełniają wymagań jakościowych wynikających z przepisów rozporządzenia nr 2003/2003 lub przepisów wydanych na podstawie art. 10 pkt 5 i 6, art. 11 pkt 5 lub art. 12 pkt 5 lub z pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lub nie spełniają wymagań określonych w art. 5, lub nie spełniają wymagań dodatkowych, zadeklarowanych przez producenta, importera lub inny podmiot wprowadzający do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE” lub środek wspomagający uprawę roślin lub
- 2) produkty biogazowe nie spełniają deklarowanych zawartości składników pokarmowych lub deklarowanej zawartości substancji organicznej, lub
- 3) w produktach biogazowych znajdują się zanieczyszczenia inne niż dopuszczone w przepisach wydanych na podstawie art. 11a lub są przekroczone dopuszczalne wartości rodzajów zanieczyszczeń określone w tych przepisach.”;

20) w art. 40 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Kto, wprowadzając do obrotu nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe:

- 1) konfekcjonuje nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE” lub środki wspomagające uprawę roślin bez pisemnej zgody producenta lub nie uzgadnia z tym producentem rodzaju opakowań stosowanych do ich konfekcjonowania, lub
- 2) nie umieszcza na opakowaniu lub na etykiecie nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin albo produktów biogazowych luzem - w dokumentach, w które się je zaopatruje, w widocznym miejscu, sporządzonych w

języku polskim, w sposób trwały i zapewniający ich czytelność, informacji, o których mowa w art. 9:

- a) ust. 2 pkt 1 i 2 - w przypadku nawozu,
  - b) ust. 3 pkt 1 i 2 - w przypadku środka wspomagającego uprawę roślin,
  - c) ust. 4 - w przypadku produktów biogazowych, lub
- 3) nie umieszcza na opakowaniu lub na etykiecie nawozu albo środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu, a w przypadku nawozów albo środków poprawiających właściwości gleby albo stymulatorów wzrostu luzem - w dokumentach, w które się je zaopatruje, w widocznym miejscu instrukcji stosowania i przechowywania, lub
- 4) nie podaje informacji określonych w art. 9 ust. 2 pkt 1 lit. f i h oraz ust. 3 pkt 1 lit. c i e oddzielnie od innych informacji wymienionych w ust. 2 lub 3, lub
- 5) umieszcza na opakowaniu lub na etykiecie nawozu albo środka wspomagających uprawę roślin, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów biogazowych luzem - w dokumentach, w które się je zaopatruje, informacje inne niż określone w art. 9 ust. 2, 3 lub 4 oraz w ust. 9, lub
- 6) zmienia treść instrukcji stosowania i przechowywania nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu, o której mowa w pozwoleniu ministra właściwego do spraw rolnictwa na wprowadzenie do obrotu nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu, lub
- 7) nie mocuje etykiet dołączonych do nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin w taki sposób, aby pozostały one tam, gdzie zostały zamocowane niezależnie od zastosowanego systemu zamknięcia opakowania, lub
- 8) nie dołącza do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego luzem egzemplarza dokumentów zawierającego informacje, określone w art. 9 ust. 2, ust. 3 lub 4 w sposób zapewniający dostęp do tych informacji, lub
- 9) nie dołącza do nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin w postaci płynnej informacji o temperaturze, w jakiej powinny być one przechowywane, oraz informacji o środkach, jakie powinny być podjęte, aby zapobiec wypadkom w trakcie ich przechowywania
- podlega karze grzywny.

3. Kto deklaruje nieprawdziwe wymagania jakościowe nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku produktu biogazowego nieprawdziwą zawartość składników pokarmowych lub zawartość substancji organicznej, podlega karze grzywny.”;

21) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Kto:

1) wprowadza do obrotu nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE” lub środki wspomagające uprawę roślin:

- a) niespełniające wymagań jakościowych lub
- b) w których zanieczyszczenia przekraczają dopuszczalne wartości zanieczyszczeń, określone na podstawie art. 10 pkt 5 lub art. 11 pkt 5, lub

2) wprowadza do obrotu produkty biogazowe:

- a) niespełniające deklarowanych zawartości składników pokarmowych lub zawartości substancji organicznej,
- b) w których znajdują się rodzaje zanieczyszczeń nieokreślone w przepisach wydanych na podstawie art. 11a lub są przekroczone dopuszczalne wartości rodzajów zanieczyszczeń określonych w tych przepisach

3) stosuje nawozy i produkty biogazowe niezgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 17-20 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 22, powodując zagrożenie zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska, lub

4) stosuje nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin niedopuszczone do obrotu, lub

5) stosuje środki poprawiające właściwości gleby albo stymulatory wzrostu niezgodnie z ich instrukcją stosowania i przechowywania, lub

6) wykonuje czynności polegające na świadczeniu usług w zakresie stosowania nawozów, nie posiadając uprawnień w tym zakresie, określonych w art. 21 ust. 1, lub

7) przewozi lub przechowuje nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty biogazowe w sposób niezgodny z art. 23 lub 24, powodując zagrożenie zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska, lub

8) wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 7 ust. 3 lub 4, art. 31 ust. 1 pkt 2 lub art. 37 ust. 1, nie wycofał nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu biogazowego, wprowadzonych do obrotu, lub

9) będąc nabywcą nawozu naturalnego nie posiada pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia, z wyjątkiem przypadków o których mowa w art. 18 ust. 2, lub

10) stosuje nawozy naturalne niezgodnie z pozytywnie zaopiniowanym planem nawożenia, lub

11) przechowuje nawozy naturalne lub produkty biogazowe niezgodnie z warunkami określonymi w art. 25

- podlega karze grzywny.”.

Art. 2. Przepis art. 3 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Nawozy i środki wspomagające uprawę roślin wprowadzone do obrotu w opakowaniach oznaczonych w sposób niezgodny z art. 9 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mogą być wprowadzane do obrotu w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

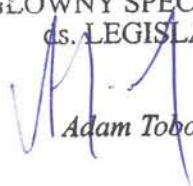
Art. 4. Do spraw dotyczących nadzoru i kontroli określonych w art. 30-36 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 5. Do postępowań w sprawach określonych w art. 37, art. 40 ust. 2 i 3 i art. 41 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 18 ust. 7, art. 22 ust. 1 oraz art. 38 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 18 ust. 7, art. 22 ust. 1 oraz art. 38 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

GLÓWNY SPECJALISTA
ds. LEGISLACJI

Adam Toborek

PODSEKRETARZ STANU

Ewa Lech

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wykowski

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt zmiany ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o *nawozach i nawożeniu* (Dz. U. z 2015 r. poz. 625, z późn. zm.), dalej zwana „ustawą”, jest konsekwencją rozwoju biogazowni rolniczych oraz potrzeby wprowadzenia przepisów ułatwiających nawozowe zagospodarowanie produktów biogazowych powstających w procesie fermentacji metanowej z surowców rolniczych, produktów ubocznych, odpadów oraz pozostałości z produkcji rolniczej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Opracowanie projektu wynika z potrzeby skutecznej realizacji celów określonych w dokumencie pn. *Kierunki budowy biogazowni rolniczych na lata 2010-2020*, opracowanym przez Ministra Gospodarki we współpracy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Działania te są również pochodną przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16).

Proponowane zmiany ustawy wpisują się także w program Komisji Europejskiej dotyczący gospodarki w obiegu zamkniętym, który ma na celu działania wspomagające „zamknięcie obiegu” produktów. Program ten, dzięki zwiększeniu recyklingu produktów i ponownym ich użyciu, przyniesie wymierne korzyści zarówno środowisku, jak i gospodarce. Działania te pozwalają również uzyskać maksymalną wartość i wykorzystanie wszystkich surowców, produktów i odpadów, w tym pochodzących z biogazowni, przyczyniając się przy tym do oszczędności energii i zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Ponadto, zamierzeniem proponowanych zmian jest wprowadzenie przejrzystych zasad w zakresie wytwarzania i wykorzystywania w rolnictwie produktów biogazowych, z jednoczesną gwarancją dla przyszłych odbiorców/konsumentów, że będą one bezpieczne oraz że będą pod właściwą kontrolą.

Projekt regulacji wprowadza definicję produktów biogazowych, rozumianych jako płynne lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. poz. 478, z późn. zm.). Produkty te będą otrzymywane jako pozostałości z produkcji biogazu powstającego z surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne. Produkcja biogazu rolniczego jest działalnością nadzorowaną przez Agencję Rynku Rolnego

i wyklucza możliwość zastosowania innych substratów niż ww., w tym w szczególności surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów, zatem produkty biogazowe powstają w warunkach nadzorowanych ze znanych surowców, co decyduje o możliwości liberalizacji zasad ich wprowadzania do obrotu i wykorzystania rolniczego.

Projekt ustawy przewiduje uregulowanie zasad obrotu produktami biogazowymi. Dotychczasowe rozwiązania polegające na uzyskaniu pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu wskazanego produktu biogazowego stało się dla rozwijających się producentów rozwiązaniem bardzo czasochłonnym oraz obciążonym zbyt wysokimi kosztami, co w konsekwencji wpływa na ograniczenie produkcji i obrót tym środkiem nawozowym. Zaproponowana zmiana ma na celu ułatwienie wprowadzania produktów biogazowych do obrotu ze szczególnym uwzględnieniem zbytu tego produktu podmiotom prowadzącym działalność rolniczą w celu wykorzystania ich do nawożenia lub poprawy właściwości gleby.. Z uwagi na to, że ustawa nie różnicuje produktów na te, które są przeznaczane do profesjonalnej produkcji rolniczej i tych, które mogą być stosowane do upraw hobbystycznych i ogrodowych, zaproponowano dwa odmienne tryby wprowadzenia ich do obrotu.

Podmioty profesjonalne prowadzące działalność rolniczą będą mogły nabywać produkty biogazowe w celu wykorzystania rolniczego do nawożenia lub poprawy właściwości gleby w sposób analogiczny do nawozów naturalnych na podstawie umowy pisemnej bez konieczności uzyskania pozwolenia na wprowadzenie do obrotu. Dla zbytu produktów biogazowych pozostałym podmiotom (np. sklepom wielkotowarowym) został zachowany dotychczasowy tryb polegający na uzyskaniu decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, po wstępnej kwalifikacji produktu biogazowego jako nawozu lub środka poprawiającego właściwości gleby. Wprowadzenie mniej wymagającego trybu w zakresie formalności administracyjnych dla bezpośredniego przeznaczenia rolniczego produktów biogazowych jest uzasadnione szczególnymi zasadami prowadzenia takiej produkcji roślinnej, jej wielkości oraz większej świadomości producentów rolnych w zakresie stosowania produktów nawozowych. Powoduje to łatwiejsze i szybsze wprowadzanie tego typu produktów do obrotu i do wykorzystania rolniczego, jednocześnie przy zapewnieniu odpowiedniego bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska.

Projekt nie przewiduje możliwości wprowadzania do obrotu produktów biogazowych wyprodukowanych w innych krajach UE lub państwach trzecich. Produkty te, odpowiadające składem i pochodzeniem produktom biogazowym wytworzonym na terytorium RP będą wprowadzane do obrotu na zasadach

dotychczasowych tj. na podstawie pozwolenia MRiRW lub jako nawozy organiczne albo organiczne środki wspomagające uprawę roślin, w trybie określonym w art. 5 ustawy.

W projekcie zaproponowano skrócenie czasu przechowywania umowy zbycia dla nawozów naturalnych i produktów biogazowych z ośmiu do trzech lat, co spowodowane jest dostosowaniem tego okresu do możliwości przeprowadzenia realnej kontroli ewentualnego niewłaściwego zastosowania tych produktów. Okres ten pozwoli również na kontrolę efektów ekonomicznych wynikających z zawartej umowy. Dodatkowo ograniczy obciążenia po stronie podmiotów związane koniecznością zabezpieczenia miejsca do magazynowania i odpowiednich warunków przechowywania dokumentacji.

Projekt reguluje sposób i zakres przeprowadzanych badań produktów biogazowych, zasady sprzedaży oraz zakres dokumentacji, która powinna być dołączona do sprzedawanego produktu. Uregulowanie wszystkich wyżej wymienionych zagadnień spowoduje, że pozostałości z biogazowni będą zagospodarowywane rolniczo jako produkty gotowe, a nie jak dotychczas jako odpady. Rozwiązania te znacznie ułatwią i skrócą czas upływający od momentu ich wyprodukowania do bezpośredniego rolniczego zastosowania w formie nawożenia lub poprawy właściwości gleby. Projekt ustawy przewiduje konieczność deklaracji przez producenta składników pokarmowych oraz substancji organicznej w suchej masie, która umożliwi producentom rolnym ocenę jakości produktu oraz odpowiedni dobór dawek produktu, który powinien uwzględniać ustawowo wskazane dawki azotu na hektar użytków rolnych. Zagwarantowanie deklarowanej jakości oraz bezpieczeństwa produktu będzie wyłącznym obowiązkiem producenta produktu biogazowego i nie będzie wstępnie weryfikowane przez żaden organ administracji publicznej, tak jak to ma miejsce np. dla produktów wymagających pozwolenia MRiRW. Producent ten będzie zobowiązany we własnym zakresie do posiadania właściwych środków dowodowych potwierdzających skład produktu oraz jego bezpieczeństwo. Produkty biogazowe będą wprowadzane do obrotu luzem. Sposób oznaczania produktów biogazowych uwzględnia konieczność zamieszczenia w załączanych dokumentach informacji identyfikacyjnych, informacji o zawartości w produkcie biogazowym podstawowych makroskładników NPK oraz substancji organicznej jak również o sposobie jego przechowywania, zgodnym z odpowiednimi zasadami wynikającymi bezpośrednio z przepisów ustawy. Wskazanie składu produktu biogazowego powinno być zgodne z informacjami określonymi w art. 25 pkt 4 lit. a ustawy o odnawialnych źródłach energii. Projekt zawiera również zmiany w

zakresie oznaczania produktów nawozowych ustanawiające obowiązek umieszczania na opakowaniu nawozu i środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku produktu biogazowego w dokumentach do niego załączanych, informacji o składzie surowcowym takiego produktu, w przypadku gdy ten został wytworzony przy udziale odpadów lub produktów ubocznych, o których jest mowa w ustawie z dnia 12 grudnia 2012 r. o *odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.). Zmiana ma na celu podwyższenie świadomości odbiorców w zakresie bezpiecznego stosowania takich środków nawozowych oraz umożliwienie im pełnej oceny ich przydatności. Jest ona również odpowiedzią na pojawienie się na rynku grup konsumentów, którzy poszukują produktów wytworzonych bez udziału odpadów lub ich pochodnych. W treści art. 9 doprecyzowano również obowiązki przedsiębiorców w zakresie zamieszczania na opakowaniu instrukcji stosowania i przechowywania. W dotychczasowym brzmieniu tego przepisu brak było jednoznacznego wskazania jakie informacje w zakresie stosowania i przechowywania powinny być umieszczane na opakowaniach wprowadzanych do obrotu w trybie art. 5. Proponowane brzmienie ww. normy wprowadza obligatoryjny obowiązek umieszczania takich informacji w przypadku produktów wprowadzanych na podstawie art. 5 natomiast pozostałe nawozy i środki poprawiające właściwości gleby i stymulatory wzrostu wprowadzane w oparciu o pozwolenie Ministra właściwego ds. rolnictwa będą oznaczane w sposób dotychczasowy tj. poprzez umieszczenie na opakowaniu instrukcji stosowania i przechowywania stanowiącej załącznik do przedmiotowego pozwolenia.

Projekt wprowadza zakaz konfekcjonowania nawozów naturalnych. Zakaz ten jest uzasadniony koniecznością ograniczenia uprzywilejowanego trybu wprowadzania do obrotu tej kategorii nawozów. Odchody zwierząt gospodarskich są nawozem stosowanym masowo, którego zbyt ze względu na powszechność, sprawdzoną skuteczność oraz znaczenie dla producentów rolnych został jednoznacznie uproszczony przez ustawodawcę. Mimo, iż z ustawy o *nawozach i nawożeniu* nie wynika, wprost, że nawozy naturalne są nawozami organicznymi, zgodnie z intencją ustawodawcy nawozy te wyodrębniono, jako specyficzną klasę nawozów organicznych ze względu m.in. na sposób powstawania (odchody określonych zwierząt gospodarskich) oraz na przeznaczenie ich do użytkowania nawozowego w gospodarstwach rolnych. Przesłankami do wyróżnienia ww. klasy było m.in. zwolnienie z kosztownych badań wykorzystywanych nawozowo odchodów zwierząt gospodarskich utrzymywanych we własnym gospodarstwie rolnym. Ponadto, w przepisach ww. ustawy umożliwiono odstąpienie ewentualnych nadwyżek nawozu naturalnego innym gospodarstwom rolnym przy spełnieniu określonych

warunków. Odchody zwierząt gospodarskich, które zostały osuszone, rozwodnione lub poddane innym procesom np. granulacji tracą na ogół swoje pierwotne właściwości. Produkty te powinny być kwalifikowane, jako nawozy organiczne i powinny podlegać wymogom dla tej kategorii produktów nawozowych.

W zakresie przepisów dotyczących stosowania produktów biogazowych zaproponowane rozwiązanie ułatwia bezpośrednie rolnicze wykorzystanie (do nawożenia roślin oraz poprawy właściwości gleby, w tym również jej rekultywację) tych produktów na zasadach analogicznych do stosowania nawozów naturalnych. Do szczegółowego stosowania produktów biogazowych zastosowanie będą miały odpowiednio rozszerzone przepisy o szczegółowym stosowaniu nawozów określone w rozporządzeniu z dnia 16 kwietnia 2008 r. *w sprawie szczegółowego stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania* (Dz. U. z 2014 r. poz. 393). Projekt reguluje sposób transportu produktów biogazowych, który jest tożsamy z metodami transportu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin. W ustawie przewidziano, że sposób przechowywania produktów biogazowych w postaci stałej jest analogiczny do sposobu przechowywania nawozów naturalnych innych niż gnojówka i gnojowica, a w postaci płynnej do przechowywania gnojówki i gnojowicy. Należy również zauważyć, że wprowadzono mniej rygorystyczne warunki przechowywania nawozów naturalnych w postaci płynnej (gnojówka i gnojowica) oraz płynnych produktów biogazowych. Zaproponowano, aby zbiorniki do przechowywania tych nawozów i produktów biogazowych pozostały nadal szczelne, tzn. miały dno i ściany nieprzepuszczalne, ale mogą być przykryte pokrywą, np. z folii, trocin, torfu, słomy, nie muszą być zamknięte. Zaproponowane zmiany umożliwiają również podmiotom prowadzącym wielkotowarowy chów lub hodowlę świń na przeznaczenie do 100% gnojówki i gnojowicy do produkcji biogazu rolniczego, dając w ten sposób alternatywę w zagospodarowaniu tych nawozów. Projekt zwalnia podmioty zagospodarowujące gnojówkę i gnojowicę z obowiązku sporządzania planu nawożenia, jeżeli w całości zbywają je producentom biogazu rolniczego lub same w całości je wykorzystują do takiej produkcji.

Projekt ustawy dokonuje zmian w rozdziale 6 polegających na doprecyzowaniu zagadnień związanych z nadzorem i kontrolą wprowadzania do obrotu i stosowania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów biogazowych. Zmiany mają charakter porządkowy oraz doprecyzowujący dotychczasowe uprawnienia Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej.

Projekt zawiera również zmiany uprawnień Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie stosowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, które były zalecane przez Najwyższą Izbę Kontroli, po przeprowadzeniu kontroli w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt. Zaproponowane zmiany art. 32, 33, 34 oraz 35 doprecyzowują sposób przeprowadzania kontroli przez IOŚ, a także wprowadzają uprawnienia umożliwiające bezpieczne dla środowiska zakończenie prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt, uwzględniające zachowanie dobrostanu zwierząt.

W rozdziałach 7 i 8 proponuje się dodanie przepisów dotyczących opłat sankcyjnych i przepisów karnych dla producentów produktów biogazowych w przypadku naruszenia przepisów wynikających z niniejszej ustawy.

Projekt zawiera przepisy przejściowe mające na celu właściwe wdrożenie proponowanych zmian.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym projekt nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy znajduje się w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Opracowano w Departamencie Hodowli i Ochrony Roślin

Za zgodność pod względem prawnym i redakcyjnym:

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu Ewa Lech</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Smaczyński Zastępca Dyrektora Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin, tel.: 22 623 25 54 e-mail: krzysztof.smaczynski@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia grudzień 2016 r.</p> <p>Źródło:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokument pn. Kierunki budowy biogazowni rolniczych na lata 2010-2020. 2. Przepisy unijne promujące stosowanie energii ze źródeł odnawialnych. 3. Program Komisji Europejskiej dotyczący gospodarki w obiegu zamkniętym. <p>Nr w wykazie prac: UD 183</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu ma na celu umożliwienie producentom biogazu rolniczego zbyt produktów pozostających po jego wytworzeniu. Dotychczasowy stan prawny umożliwia wprowadzanie do obrotu produktów biogazowych (pofermentacyjnych), jako nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego ds. rolnictwa lub zastosowanie ich do nawożenia poprzez tryb zagospodarowania odpadów uregulowany w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie odzysku R 10. Projekt ustawy ma na celu zniesienie wskazanych barier administracyjnych oraz uporządkowanie i uproszczenie trybu wprowadzania do obrotu produktów biogazowych przy zachowaniu ich odpowiedniej jakości oraz bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi zwierząt i środowiska naturalnego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje zmianę przepisów poprzez wprowadzenie nowej kategorii produktów nawozowych, którą będzie regulowała ustawa - grupę produktów biogazowych. Produkty te będą wprowadzane do obrotu bez pozwoleń ministra właściwego ds. rolnictwa, co w efekcie umożliwi producentom ich zbycie lub zagospodarowanie bez konieczności uzyskania wskazanej decyzji. Zniesienie wymogu uzyskiwania pozwolenia w formie decyzji umożliwi szybkie przekazywanie nadmiarów wytworzonych produktów biogazowych do odbiorców przy zachowaniu bezpieczeństwa oraz minimum formalności, a końcowym efekcie poprawi sytuację finansową producentów biogazu rolniczego. Zwiększenie dostępności produktów pofermentacyjnych może pozytywnie wpłynąć na ceny organicznych produktów nawozowych i w efekcie nieznacznie obniżyć ceny nawozów organicznych i nawozów naturalnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak informacji

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Producenci biogazu rolniczego	82	Rejestr producentów biogazu rolniczego ARR	Uprości zbyt produktów otrzymywanych w trakcie produkcji biogazu, co będzie miało wpływ na kondycję finansową tych podmiotów.
Rolnicy	Ok. 1 000 000 gospodarstw prowadzących produkcję roślinną	Dane GUS	Projekt zwiększy dostępność produktów biogazowych, jako środków do nawożenia, co może się przyczynić do obniżki cen nawozów organicznych oraz organicznych środków poprawiających właściwości gleby.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach prowadzonych konsultacji publicznych projekt ustawy zostanie skonsultowany z następującymi organizacjami społeczno-zawodowymi oraz związkami zawodowymi:

1. NSZZ „Solidarność” Komisja Krajowa
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
3. Forum Związków Zawodowych
4. Business Centre Club
5. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN
6. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
7. Związek Rzemiosła Polskiego
8. Rada Dialogu Społecznego
9. Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie
10. Polskie Stowarzyszenie Producentów Biogazu Rolniczego
11. Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Biogazowego
12. Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
13. Związek Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
14. Agencja Rynku Rolnego
15. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
16. Krajowa Rada Izb Rolniczych
17. NSZZ RI „Solidarność”
18. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”
19. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
20. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych
21. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”
22. Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”
23. Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”
24. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników
25. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych
26. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP
27. Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych Izba Gospodarcza
28. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”
29. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych
30. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”
31. Polski Związek Zawodowy Rolników
32. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”
33. Związek Krajowy Związek Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej
34. Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego
35. Polskie Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego
36. Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz
37. Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza
38. Polski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu
39. Ogólnopolski Związek Producentów Drobiu „POLDRÓB”
40. Związek Polskie Mięso
41. Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy
42. Unia Pracodawców i Producentów Przemysłu Mięsnego
43. Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj
44. Polski Związek Pszczelarski
45. Polski Związek Hodowców i Producentów Gęsi
46. Polski Związek Owczarski
47. Polska Izba Gospodarcza Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej
48. Polski Związek Pracodawców – Usługodawców Rolnych
49. Instytut Gospodarki Rolnej
50. Lubelskie Towarzystwo Pszczelnicze
51. Krajowa Rada Spółdzielcza
52. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych
53. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego

Konsultacje publiczne prowadzone są zgodnie z § 31 Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej zmiany ustawy nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	(dodaj/usuń)								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	konkurencyjność								
Niemierzalne	(dodaj/usuń)								
	(dodaj/usuń)								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń									

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

x nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:	

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy

10. Wpływ na pozostałe obszary -

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	Brak wpływu
------------------	-------------

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie przedmiotowej ustawy nastąpi 14 dnia po dacie ogłoszenia

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi po roku od wejścia w życie ustawy poprzez analizę wzrostu liczby producentów biogazu rolniczego oraz porównanie wzrostu wydajności instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak